

Міністерство освіти і науки України
Полтавський фаховий коледж нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу

Любов ШУМІСЬКА
« 30 » 2021 року

ПРОГРАМА
вступних випробувань з української мови для вступу до
Полтавського фахового коледжу нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

на основі базової загальної середньої освіти

Програма складена викладачами
Кочерженко О.М., Резніковою Т.Г.,
Марченком В.Д.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін
Протокол № 8 від 16.03 2021 року
Голова комісії Неля ГОЛПНЬКО

Загальні положення

Програму вступного випробування з української мови розроблено відповідно до Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови для 5–9 класів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Рекомендації щодо складання екзамену з української мови

Однією з форм перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є текстовий диктант, саме тому його часто і традиційно використовують як форму екзаменаційного випробування. Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила, ставити розділові знаки, належним чином оформляти роботу.

Для диктанту використовується текст, доступний для розуміння випускників базової загальної середньої освіти.

Матеріал диктантів за змістом, обсягом і складністю відповідає чинній програмі і навчально-методичним вимогам:

- відображає рівень розвитку сучасної української мови;
- відповідає вимогам культурологічного принципу навчання мови;
- містить виучувані синтаксичні конструкції;
- має достатню насиченість орфограмами і пунктограмами, різноманітною лексикою і стилістичними засобами, передбаченими програмою з української мови;
- відповідає нормам літературної мови.

Обсяг диктанту для абітурієнтів – 140 – 160 слів.

Критерії оцінювання екзаменаційних робіт (диктантів) на вступних випробуваннях

Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є екзаменаційний текстовий диктант.

1. Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила та словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформляти роботу. Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою.

2. Матеріал для екзаменаційного випробування, екзаменаційного диктанту, використовується текст, доступний для випускників 9 класу.

Примітка. У визначенні кількості слів у диктанті враховують як самостійні, так і службові слова.

Для екзаменаційних диктантів використовують тексти, в яких кожне з опрацьованих правил орфографії чи пунктуації представлено 3-5 прикладами.

3. Одиниця контролю: текст, записаний абітурієнтами під диктовку.

4. Оцінювання. Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:

- орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;

- помилка в тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою; помилки на те саме правило, але в різних словах вважаються різними помилками;
- розрізняють грубі і негрубі помилки (перелік негрубих помилок визначається програмою з мови);
- до негрубих відносять такі помилки:
 - винятки з усіх правил;
 - написання великої букви в складних власних найменуваннях;
 - випадки написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
 - випадки, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях не хто інший, як..., не що інше, як..., ніхто інший не..., ніщо інше не...);
 - випадки, коли замість одного знака поставлений інший;
 - пропуск одного із сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;
 - заміна українських букв російськими;
 - двічі написане те саме слово в реченні;
- орфографічні та пунктуаційні помилки на неопрацьовані правила виправляються, але не враховуються.

Нормативи оцінювання диктанту:

Бали	Кількість помилок
1	15-16 і більше
2	13-14
3	11-12
4	9-10
5	7-8
6	5-6
7	4
8	3
9	1+1 (негруба)
10	1
11	1 (негруба)
12	–

Переведення балу в шкалу 100 – 200 балів відбувається за таблицею:

1 – 100	7 – 150
2 – 100	8 – 160
3 – 110	9 – 170
4 – 120	10 – 180
5 – 130	11 – 190
6 – 140	12 – 200

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія

Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі.

Подовжені звуки.

Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ* та буквосполучень *дз, дзь, дж*.

Склад. Наголос.

Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків.

Спрощення в групах приголосних.

Чергування *у — в, і — й*.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

Будова слова, словотвір і орфографія

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.

Вимова і написання префіксів *з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, прі*.

Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.

Правопис складних і складноскорочених слів.

Лексикологія і фразеологія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова.

Пряме і переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми.

Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова.

Застарілі слова. Неологізми.

Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія і орфографія

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників.

Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників.

Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.

Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Неозначена форма дієслова. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів.

Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на -но, -то.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки.

Написання часток бо, но, то, от, таки.

Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови.

Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, запитальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення.

Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення.

Однорідні й неоднорідні означення.

Розділові знаки при однорідних членах речення.

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі).

Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення зі сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.

Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Список літератури

1. Авраменко О.М. Українська мова : збірник диктантів. 9 клас / О.М. Авраменко. – К. : Грамота, 2019. – 56 с.
2. Глазова О.П. Українська мова 5 клас: підруч. для закл. заг. середн. освіти / О.П. Глазова. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. – 240 с.
3. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2014. – 256 с.
4. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2015. – 256 с.
5. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2016. – 224 с.
6. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2017. – 272 с.
7. Ющук І.П. Практикум з правопису і граматики української мови : посібник / І.П. Ющук. – К.: Основа, 2012. – 270 с.